

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/5765,Konferencja-naukowa-Polskie-oddzialy-wartownicze-przy-armii-amerykanskej-w-lata.html>
20.04.2026, 10:36

Konferencja naukowa „Polskie oddziały wartownicze przy armii amerykańskiej w latach 1945–1989” - Szczecin, 14–15 stycznia 2010

08.01.2010

14–15 stycznia 2010 r. w sali konferencyjnej Instytutu Pamięci Narodowej Oddział w Szczecinie przy ul. Piotra Skargi 14 miało miejsce spotkanie poświęcone jednemu z najmniej znanych problemów funkcjonowania polskiej emigracji, a dotyczących „Polskich Oddziałów Wartowniczych przy armii amerykańskiej w latach 1945–1989”. Konferencja została zorganizowana przez pracowników Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Szczecińskiego, Katedrę Badań nad Konfliktami i Pokojem Uniwersytetu Szczecińskiego oraz Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Szczecinie, przy współudziale Urzędu Marszałkowskiego w Szczecinie. W trakcie powitania uczestników spotkania głos zabrali: prof. dr hab. Janusz Faryś (IHiSM US), dr Marcin Stefaniak (dyrektor IPN Oddział w Szczecinie) oraz prof. US dr hab. Adam Makowski (dyrektor IHiSM US). Następnie red. Monika Mazanek-Wilczyńska zaprezentowała zgromadzonym film dokumentalny swojego autorstwa, pt. „Wierzyli, że wrócą”, poświęcony tragicznym losom żołnierzy kompanii wartowniczych. W trakcie konferencji uczestnicy zaprezentowali 12 referatów poświęconych wyżej wymienionemu zagadnieniu. Towarzyszyła im ożywiona dyskusja. Jeszcze w tym roku planowane jest opublikowanie wyników zaprezentowanych badań w tomie pokonferencyjnym.

14 stycznia 2010 r. (czwartek)

Panel I

- Andrzej Dalkowski
Wspomnienia weterana służby w polskich oddziałach wartowniczych
- Dr Janusz Wróbel (IPN Oddział w Łodzi)
Polacy na Zachodzie w latach 1945–1949. Problem repatriacji i koncepcje trwania na emigracji
- Dr Dariusz Węgrzyn (IPN Oddział w Katowicach)
„Tam i z powrotem”. Skoczkwie spadochronowi Brygady Świętokrzyskiej NSZ i ich zrzut na ziemię polskie w początkach 1945 roku
- Dr hab. Henryk Walczak (Uniwersytet Szczeciński)
Kilka epizodów z czasów służby wojskowej w armii Drugiej Rzeczypospolitej płk Franciszka Sobolty – dowódcy polskich oddziałów wartowniczych przy armii amerykańskiej

Panel II

- Prof. Czesław Brzoza (Uniwersytet Jagielloński)
Geneza polskich jednostek wartowniczych i ich funkcjonowanie w latach 1945–1947
- Dr Stefan Artymowski (Muzeum Niepodległości w Warszawie)
Oddziały Wartownicze jako jedna z alternatyw dla repatriacji żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych w latach 1945–1948
- Monika Mazanek-Wilczyńska (TVP Szczecin)
Działalność i funkcjonowanie polskich oddziałów wojskowych przy US Army w latach 1947–1989

- Ks. Stanisław Budyn (rektor Polskiej Misji Katolickiej w Niemczech)
Co kryje archiwum Polskiej Misji Katolickiej w Hanowerze - największy zbiór dokumentów o Polakach, którzy po II wojnie światowej pozostali w Niemczech

15 stycznia 2010 r. (piątek)

Panel I

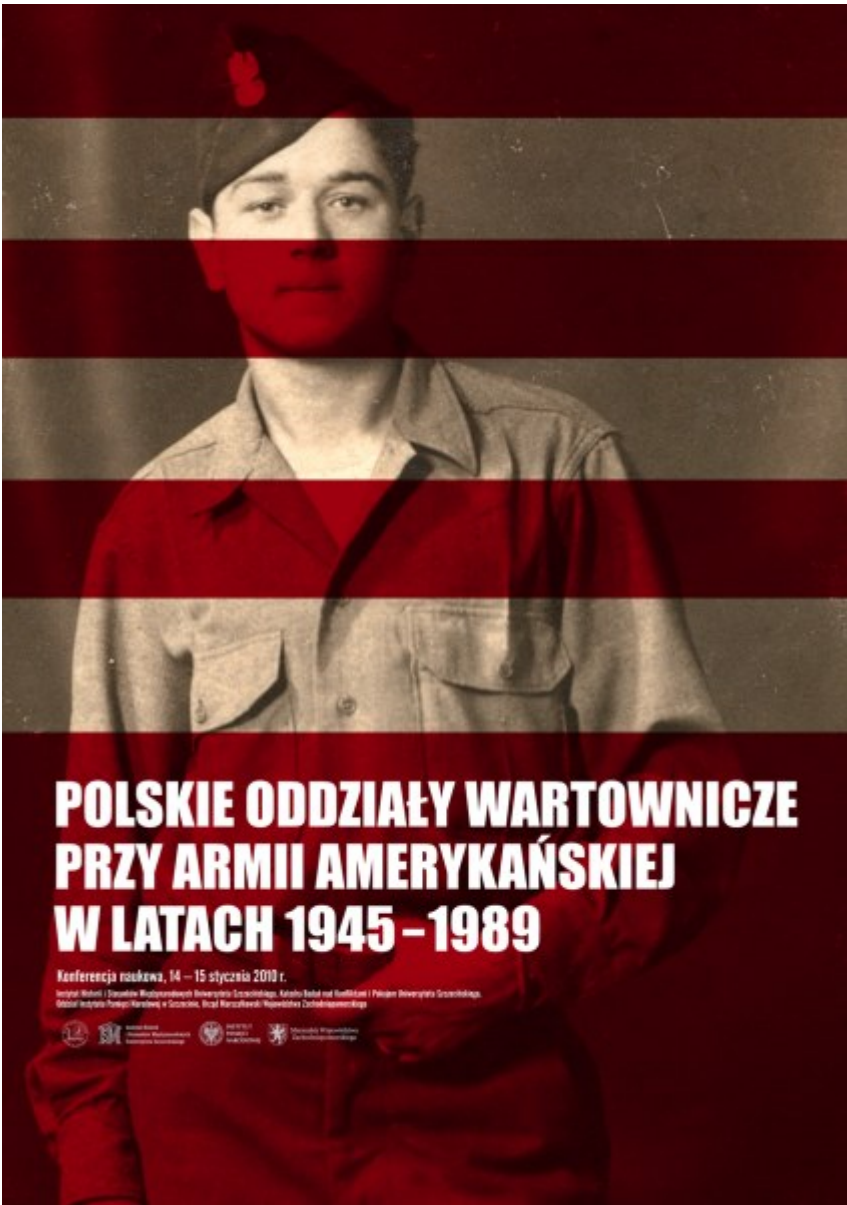
- Dr hab. prof. UZ Wiesław Hładkiewicz (Uniwersytet Zielonogórski)
Polskie oddziały wartownicze po 1945 r.
- Uldis Neiburgs (Latvijas Okupācijas Muzejs)
Latvian Auxiliary Units in the Armies of the Western Allies in Postwar Germany
- Krzysztof Rosiak (Uniwersytet Szczeciński)
Polskie oddziały wartownicze przy USAAF w latach 1945-1947
- Dr Roman Smolorz (Osteuropa-Institut Regensburg)
Polskie oddziały wartownicze w Bawarii w latach 1945-1949 na przykładzie miasta Regensburg - wartownicy a polskie społeczeństwo dipisowskie

Panel II

- Dr Jerzy Radomski (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego)
Polskie oddziały wartownicze przy armii amerykańskiej w latach 1945-1989 w historiografii polskiej
- Dr Paweł Skubisz (IPN Oddział w Szczecinie)
Aparat represji wobec żołnierzy polskich jednostek wojskowych przy US Army po II wojnie światowej

Zdjęcia: dr Paweł Skubisz

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

POLSKIE ODDZIAŁY WARTOWNICZE PRZY ARMII AMERYKAŃSKIEJ W LATACH 1945-1989

Konferencja Moskwa, 14-15 stycznia 2013 r.
Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Warszawskiego, Katedra Studiów nad Europą i Polityką Międzynarodową Uniwersytetu Warszawskiego, Instytut Studiów Transatlantyckich i Europejskich, Instytut Studiów nad Polityką i Stosunkami Międzynarodowymi Uniwersytetu Warszawskiego

foto #1

foto #2